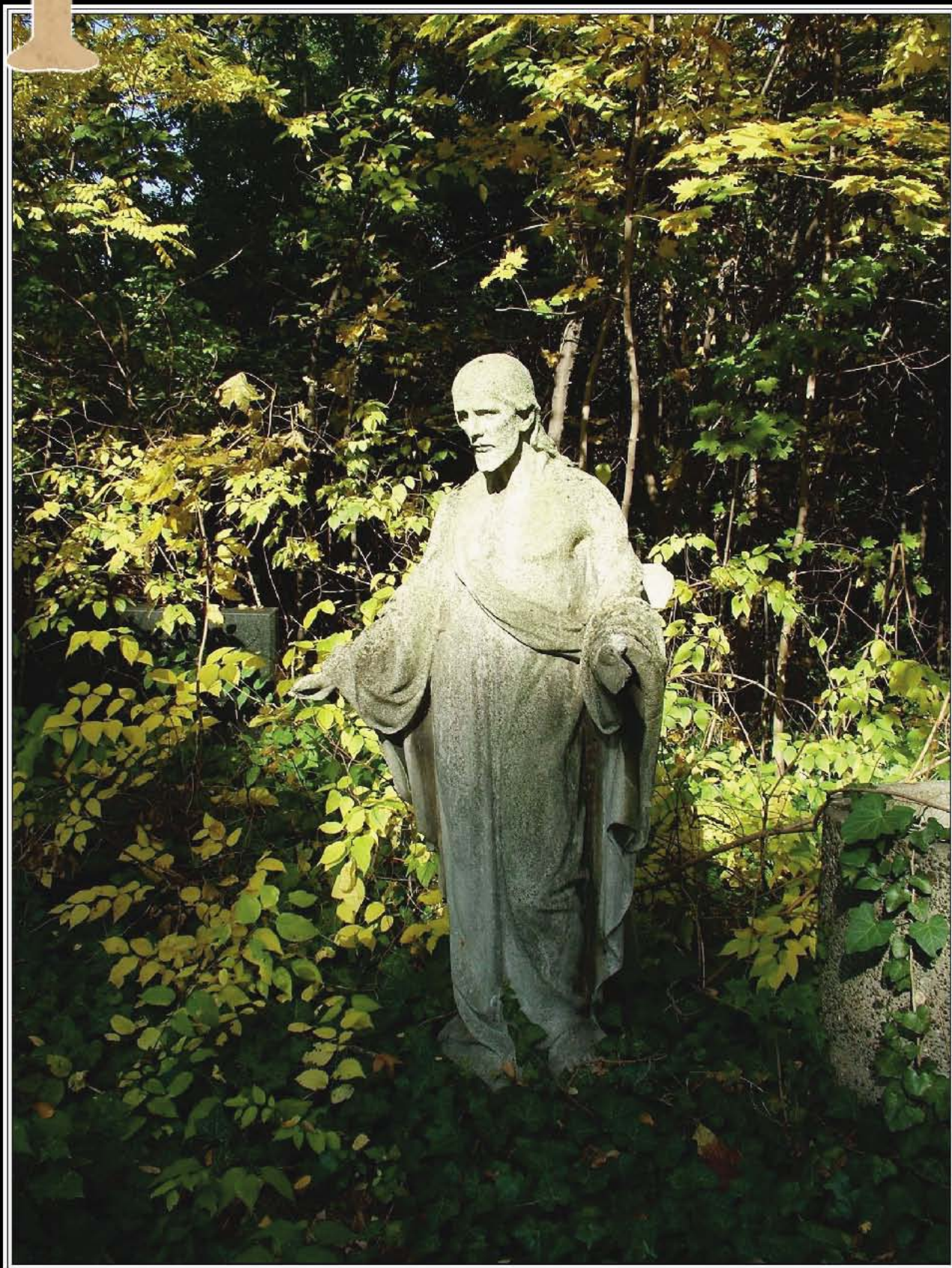

Magyar

Temetkezés

**KEGYELETI
SZAKMAI KIADVÁNY**

**V. évfolyam 3. szám
2007. október**

◆ *Keletfa*

Minőség és tradíció

Amerikai
koporsók

President

F-900

H-4405 Nyíregyháza,
Lujza u. 6.
Tel.: 06 (42) 460-782
Fax: 06 (42) 460-783
www.keletfa.hu

Kedves Olvasó!

A trópusi meleget idéző nyár bizonyára nagy kihívás elé állította a kegyeleti szakma valamennyi ágát. Ezt felejtendő szép őszt értünk meg, s reméljük a tél sem lesz mostohább, mint a tavalyi volt.

Jelen számunk újra négy oldallal több, mint a kiadványunk átlagos oldalszáma, amely azt bizonyítja,

hogy a szakma „láttatni” szeretné magát, s lapunk egyre inkább fórumává, reklámhordozójává, s nagyon reméljük tanulságos olvasmánnyá is vált már szakmai körökben.

Megkapó, kegyeleti szempontból is hatásos visszatekintést olvashatnak Dr. Andor Ferencről és Pölczman Árpádtól, a Felvidéki útjukról hozott élménybeszámolójukban.

Új sorozatot indítunk, amelyben egy beszélgetés keretén belül a kegyeleti szakma bármely ágában dolgozók bemutatását tesszük közzé, első alkalommal Balogh Károlyt a Karsol Kft. ügyvezető – igazgatóját, s cégét.

Egy hallhatatlan emberre emlékezünk, Polcz Alaine – re, az íróra, pszichológusra, a Magyar Hospice mozgalom létrehozójára és elnökére, a betegek és gyászolók vigasztalójára.

Két, már jól ismert és népszerű sorozatunkat, - a „Műemlék temetők”, valamint a „Múlt és emlékezet” - a Magyar Temetkezési újság „lelke” Puskás Béla írta, aki helytörténeti ismereteivel nemcsak figyelmeztet az ősök tiszteltére, de számon is kéri azt. Neki köszönhetjük a kegyeleti szakmában történő hírek – események összeállítását is.

Országszerte megemlékezünk a Halottak Napjáról, egy napról, amikor mindenki gyertyát gyújt, s a megemlékezés virágaival keresi fel elhunyt szeretteit.

Kedves Olvasó!

Szerkesztőtársaim nevében is kívánok Önnek, családjának munkatársainak még kellemes őszi napokat, s erőt gyűjtést a télhez. Legközelebb találkozunk az év utolsó számában, a szeretet ünnepe előtt.

Sas Erzsébet
főszerkesztő

Az aradi vértanúk Isaszegi emlékműve

Tartalom

Kegyeleti túra Galíciában	4-5-6. oldal
OTEI ülés	7. oldal
Vendégem egy csésze kávéra	8-9. oldal
„Múlt és emlékezet”	11. oldal
Nemzeti Kegyeleti Bizottság	14-15. oldal
Temetőkertészek oldala	16-17. oldal
Aradi vértanúk	19. oldal
Polcz Alain -re emlékezünk	21. oldal
Sírrongálások	22-23. oldal
„Műemlék temetők”	24-25. oldal
Halottak napja	26. oldal

Magyar
Temetkezés
KEGYELETI SZAKMAI KIADVÁNY • 2006. október

Magyar Temetkezés Kegyeleti Szakmai Kiadvány
Megjelenik negyedévenként
Az Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület lapja.

Felelős kiadó: Simóka Kálmánné dr. az OTEI Elnöke 1086 Budapest, Fiumei út 16.

Szerkesztőség: Panteon Kegyeleti Szolgáltató Kft. Szekszárd, Alkony utca 1. Tel.: 74/511-755, Fax: 74/511-756, E-mail: szekszard@panteon-temetkezés.hu

A szerkesztő bizottság tagjai: Marján Tibor, Nyakas László, Puskás Béla, Varga József

Főszerkesztő: Sas Erzsébet - Telefon: 06-20/5-749474 • sastoll@t-online.hu

Címlapfotó: Tillinger Sándor

Nyomda: Kerényi Nyomda Kft. Szekszárd, Eprekerti u. 3. Tel: 74/413-501 • E-mail: kerenyiz@kerenyiz.axelero.net – **Felelős vezető:** Kerényi Zoltán

„Halkabban járjon, aki él, s dúdoljon csendes éneket.”

A Temetkezési Vállalalkozók Dunántúli Egyesületének Kegyeleti túsója Galíciában

Gyóni Géza fent idézett verssorának szellemében keltünk útra, hogy meglátogassuk az I. világháború galíciai hadszínterének temetőit. Utazásunk annak a túrasorozatnak a része, amelyet négy éve indítottunk el az Isonzó völgyébe, majd folytattuk Boszniában, tavaly pedig Szerbiában. Az eddigi utak jó összehasonlítási alapot is adtak, különösen az Isonzó völgyében tett látogatás képei időzödtek fel. Az Isonzónál nem volt idő és lehetőség tervezett sírkerteket kialakítani. Ott az ideiglenes temetők állandósultak, hogy később a hazakerült bajtársak a háború után jelöljék meg katonajártaik sírhelyét és szenvedésük színhelyét. Így azután ott a már- már pusztuló sírjeleket egy-egy szerény emlékmű őrzi.

Galíciában minden másként alakult. A csupa lágyságot sugalló, enyhe hajlatokkal körülvett, könnyen megmászható hegyek között egy állandóan mozgó háború folyt. A szembenálló felek gyorsan támadtak, majd erősebb ellentámadás esetén visszavonultak, s pár kilométerrel hátrább újabb árkokat ástak. Itt kétszer szántott végig a háború. Egyszer 1914 őszén keletről nyugatra, majd 1915 tavaszán visszafelé.

Tízezreket fogadott be a föld, közülük sokat minden végtisztesség nélkül. Lázár Miklós ilyenek látta a csatateret: „Két rúdon valami rongyszövet, és arra teszik a halottakat. Óvatosan a ruhát fogják csak meg és viszik. Egy méter mély gödörbe, melynek hossza tíz-tizenöt méter lehet, szélessége legalább tíz, hatvan orosz t raktak már egymás mellé, mint a pezsgősüvegeket a pincében”

A háború egy külön művészetet teremtett. A temetés művészetét. Hirtelen kellett készíteni a sírokat a legprimitívebb eszközökkel. A katonatemetésnek volt egy hivatalos és egy liturgikus szakasza. Az előbbi a halottak számbavételét, a sírjelek feltáblázását, az utóbbi a végtisztesség megadását jelentette. A honvédelkészek mind a két fázisban ott voltak. Ők küldték haza a családoknak az apró, személyes tárgyakat és mondták az utolsó szavakat a sírok mellett.

1915 nyaratól elvonult a front

Európa más frontjain még évekig dörögtek a fegyverek, de itt már béke volt, és a hadsereg gondoskodott arról, hogy méltó keretet adjon az elesett katonák sírjainak. Erre a munkára külön szervezetet hoztak létre. Tíz temetőkeretet jelöltek ki. Mindegyik élére a hadseregbe besorozott, de harctéri szolgálat alól felmentett építészeket, szobrászokat vagy kertépítő mérnököket állítottak. Ez utóbbiak helyezték el a tájba az új kerteket. Az igényes tervezést mutatja, hogy a fotórészleg – mert minden művészeti ágnak volt egy részlege – közel kétezer felvételt készített azokról a helyekről, ahová a temetőket elképzelték. Az aprólékos előkészítő munkát mutatja az is, hogy 600 temetőtervet dolgoztak ki. Ezekből választotta ki zsűri azt a közel négyszázat, amelyekben sok ezer katona csontjai nyugosznak.

Az új temetőket a dombtetőre telepítették, azt sugallva, hogy az ott nyugvók már fentről az örökkévalóságból figyelik a lent maradottak küzdelmét. A temetőben nincs ellenség, a példás kötelességteljesítéssel harcolók a halálban békét kötöttek egymással. S ha eleget tettek kötelességüknek, akkor hősnak kijáró környezetet kell teremteni, akármelyik hadseregben harcolt. A nagyobb sírkerteket úgy tervezték, hogy utakkal, növényzettel elválasztott parcellákba egy hadseregbeli katonának kerüljenek, de ezt is inkább gyakorlati megfontolásból és nem az elválasztás szándékával tették. A sírjelek mutatják, hogy milyen nemzetiségű, illetve vallású halottat rejt a jelölt sír. A temetők változatosságát befolyásolja az is, hogy méreteik nagyon különbözőek. Sok közülük alig száz sírt rejt, de vannak több száz katonának végső nyughelyet adó kertek is. Természetesen a temető nagyságához igazodnak az építmények méretei is. A kerítések is változatosak: kő vagy fa, sövény vagy fém, alacsony és magas. A falusi kapubejáratot idézőtől kezdve a szecessziós megoldásokig nagy változatosságot mutatnak a bejáratok is. Az emlékműveket és a sírjeleket főiskolát végzett, tanulmányutakon járt, harctéri szenvedést átélt művészek alkották bajtársaiknak. Nem külső megrendelésre, hanem belső parancsra dolgoztak és munkájukban szabad kezet kaptak. Néhány kikötés volt csupán: egyszerűek legyenek, de mégis tekintélyt sugározzanak, illeszkedjenek a tájba és a táj építészetébe.

Első koszorúnkat a Limanowa fölötti a Jabloniec dombon kialakított kicsi, de gondozott és a magyarok által leglátogatottabb temetőben helyeztük el. Alacsony kőkerítés öleli körül, ami védelmet ad, de a szép kovácsoltvas kapu mindig nyitva van. Előtte egy vaskereszt űgyelmezteti a látogatót: halkabban járjon, aki él, s dúdoljon csendes éneket. De nem is tudunk mást tenni, ha 1915 december 11.-e sorfordító éjszakájára gondolunk.

A Sopron környékéről sorozott 9. huszárezred, vagy ismertebb nevükön a Nádasdy-huszárok váltásra indultak. A sűrű sötét éjszaka a dombtetőn váratlanul szembetalálkoztak a magyar állásokba beszivárgó orosz gyalogsággal, és szörnyű küzdelemben megállították őket.

A győzelemnek nagy ára volt. Az elesettek között volt Muhr Ottmár ezredes.

A hős ezredes halálának helyét már közel száz éve egy piros cseréppel fedett nyolcszögletű kápolna őrzi.

Kicsit távolabb egy gömbbel koronázott négyzetes kőoszlop táblájára annak a 24 huszárnak nevét vésték, akik sebesült ezredesük megmentéséért küzdöttek.

Molnár Ferenc sorai kerültek fel névsor melletti táblára. „1914. decemeber 11-12.én, ezredes urukkal

együtthalt huszárok drága vérének, kemény öklének, szótlan magyar hűségének emlékére.”A temetőt az önkormányzat és a Žalalok gondozzák.

Egy-egy kereszten nemzetiszínű szalagot lenget a szél. Másiknak a tövében mécses pislákkolt. Úgy tűnik, mintha örökké égne. Harmonika szóra halkán felcsendült az énekünk:

ELINDULTAM SZÉP HAZÁMBÓL....

A Pustki domb

Várakozással indultunk a **Gorlicétől** északra fekvő **Pustki** domb megmászására és a közel ezer magyar katonának nyughelyet adó sírkert felkeresésére. Itt dúlt az első világháború legvéresebb csatája. A kassai honvéd hadosztály 14.000 fős seregének háromnegyedét elvesztette. Mécs László így írt:

„...hullatánc volt, vért ívott a sánc..”

A parcellák között haladva a természet és az ember harcát látjuk. A katonás rendben sorakozó fakeresztek között már a természet az úr, a jórészt felújított keresztek viszont dacolnak a természettel. A domboldal közepén az erdő fáival tör az ég felé a Szekszárdon élő és alkotó Törő György alezredes által faragott és 1995-ben falállított kopjafa. A népi motívumokkal gazdagon faragott oszlop egy tulipánban végződik. Ebből nő ki egy kereszt. Minden temetőt felkereső magyar megáll az emlékhelynél: virágot tesz le, szalagot köt, emlékezik. A Hadtörténeti Intézet és Múzeum munkatársainak köszönhetően újak a fakeresztek és olvashatóak névtáblák. Így olvashattuk a 9honvéd gyalogezredből való Gubancsik András, Szilágyi Sándor és bajtársai sírját. Az egyik fejfára tettük a koszorúnkat.

Utunk központi állomása: Przemysl

Przemysl nevezetessége az ERŐD, a Monarchia keleti védelmi rendszere. Egy 15 kilométeres sugarú kör mentén kiépített, a külső körön 15, a belső körön 19 egymást oldalazó tüzrel védő erőd együttes. Már 1873-ban Ferenc József döntése alapján az építést megkezdték, és évtizedeken keresztül folytatták. Az első világháborúban 120.000 fő, zömmel magyar katona védte. A bevehetetlen erőd ostromától egy idő után az oroszok elálltak, és minden utánpótlási vonalat elzártak. Megvárták, míg a védők a végelgyengülés határán megadták magukat. 1915 március 22-én közel 120.000 katonával elindultak a vonatok Szibéria felé...

Przemysl-ben a városi temetkezési vállalat igazgatója mutatta be a városi temetőt.

Stanislaw Maria Frankowski, akinek anyja magyar, apja lengyel - így két nép Žának mondja magát -, pedig a katonai temetőbe kalauzolt. Egy nagy kereszt tövében van egy fekete márványtábla, amelyet kis sírkövek vesznek körül. Egyetlen kis emlékmű van, amelyen ott nyugvó neve olvasható. Szomorúsággal töltött el bennünket, hogy csak névtelen hősöknek adózhattunk, de a gondozottság és ápoltság láttán mégis megnyugodva távoztunk. S ez az érzés utunk végéig megmaradt.

Utunk végső állomása **Lemberg** (Lwow) volt ukrán terület. Itt ma is működik a Monarchia első kávéháza.

Köszönjük Bedécs Gyula tanár úrnak a kiváló, szakszerű, lelkiismeretes idegenvezetést. Olyan érzésünk volt, mintha mindvégig a következőket sugallta volna:

„Ne koszorúkkal jöjjetek, hanem nyitott érzellemmel, hogy szívetekbe fogadjátok e sírok intelmeit. Legyetek erősek, összetartók, törekvéseitekben konokok, híján önzésnek, félelemnek.”

Szöveg és fotó: Dr. Andor Ferenc és Pölczman Árpád

Rendkívüli közgyűlés

A OTEI elnökségének alapszabály tervezete

Az OTEI elnökség rendkívüli közgyűlésre hívta össze tagjait Budapesten a Fészek klubba. A közgyűlést megelőzően elnökségi ülésre került sor, amelyen először Pölczman Árpád adott tájékoztatót a TEMEXPO kegyeleti szakkiállításról. A sikeres rendezvény a jelentős kiadások ellenére is többletbevétellel zárult. Az eredményesen dolgozó szervező bizottság a megszerzett tapasztalatok alapján már a 2009-es kiállításra készül. Az elnökség hosszas vita után fogadta el az OTEI alapszabály tervezetét, amelyet tájékoztató jel-

leggel terjeszt a rendkívüli taggyűlés elé. Döntés született arról, hogy a szakmai vetélkedőt 2008 tavaszán, a korábbi döntésnek megfelelően, Szombathelyen rendezi meg. Az ülés végén Petrich Csaba, egyéb elfoglaltságaira tekintettel lemondott elnökségi tagságáról. Az elnökség a lemondást tudomásul vette, és döntött arról, hogy az elnökség kiegészítését 2008. májusában, a beszámoló taggyűlésen terjeszti a tagság elé.

Az elnökségi ülést követő rendkívüli taggyűlésen Simóka Kálmánné dr. tájékoztatót adott az elnökség eddigi tevékenységéről, terveiről. Elmondta, hogy a hatékonyabb munka végzés érdekében szükség van az alapszabály módosítására, átdolgozására. Az alapszabály tervezetét a Siklói Vilmos által vezetett ad hoc bizottság elkészítette, azt az elnökség elfogadta. A tervezetet megküldtük minden tagunknak. Az alapszabály tervezet vitája során több hasznos javaslat hangzott el, amelyet a szerkesztőbizottság

bedolgoz a tervezetbe. A tagság elfogadta, hogy az átdolgozott alapszabály tervezetről írásban adja le szavazatát. A szavazás lebonyolításáért Puskás Béla alelnök a felelős. Befejezésül tájékoztató hangzott el a párizsi szakkiállításról, amelyre az OTEI szervezésében kerül sor. A szervezési feladatokkal Nyakas Lászlót bízták meg. A jó hangulatú eredményes taggyűlést követően az elnökség kötetlen beszélgetés keretében látta vendégül a résztvevőket.

Nyakas László

Vendégem egy csésze kávéra

„Az alkotó ember hozza magával a fejlődést”

Lapunk új sorozatot indít, amely alkalmanként és igény szerint fog megjeleni. A sorozat címe utal arra, hogy vendégeimmel, akik a kegyeleti szakma valamely ágában érdekeltek, arról beszélgetünk, ami cégüket, múltjukat, jelenüket és jövőjüket érinti. A sorozatban első vendégem **Balogh Károly, a Karsol Kft. ügyvezető - igazgatója.**

Alig több mint négy év telt el a Karsol megalakulása óta. Ez a rövid időszak jelentősen átalakította a hazai temetkezési kellékek piacát, sőt a sok újdonság bemutatásán keresztül bizonyos értelemben a temetkezési kultúrát is.

Fiatalkorod ellenére idestova 12 éve dolgozol a kegyeleti „világban”, még hozzá hihetetlen szívósan és aktívan. Valószínű sokan kíváncsiak arra, hogyan látod a szakma fejlődését?

Valóban ritka, hogy a pénzügy világából valaki beleszöppenjen ebbe a zárt szakmába, ami a külső hiedelmek és berzenkedések ellenére is sok örömet tud szerezni egy olyan egyéniségnek, aki a dolgokat pozitívan értékeli és építő jellegű. A kezdetekhez képest egyre több ilyen alkotó embert ismertem meg és ez nagyon jó, mert ez hozza magával a fejlődést. Fontos, hogy az alkotás és a szakma szeretete ne csak hatalmi harcokban és kétes értékű pozíciókban nyilvánuljon meg, hanem kézzel fogható értékekben is.

A fejlődés egyébként látványos. Ha valaki most visszacsöppenne 1995-be, akkor szinte mindenhol forgácslapból készült hagyományos koporsóval találkozna, felejthető felületkezeléssel, amelynek 90%-át három privatizált cég adta, ebből kettő már nem létezik. Gyártói szemmel a döntő változás az ezredfordulón történt, amikor elindultak „hódító útjukra” a hatszög formájú bélelt termékek, amelyek mára a falvakban is a mértékadó stílust képviselik. Ez a trend átalakította a kínálati oldalt, hiszen a szemfedős cégek újraértékelték stratégiájukat, és többségük belépett a koporsópiacra, nem is akármilyen sikerrel. Most a felületek forradalmát éljük, amely újabb nagy kihívás a gyártók részére, és lehetőség az importőröknek.

A Temetkezési Kellékgyártók Egyesületének (MATEK) alelnökévé választottak 2006-ban. Milyen feladatokkal jár ez a munka? Hogyan lehet aktívan képviselni a gyártói érdekeket?

Az elmúlt években sokat forogtunk Nyugat-Európában, temetkezéshez kapcsolható emberek, szervezetek társaságában. Nagyon sokat tanultunk tőlük. Az egyesületek úgy épülnek fel, mint a cégek. Napi operatív életük van, kiadványokat szerkesztenek, és ami lényeges, hogy napi kapcsolatban vannak a tagokkal.

Nyugat-Európában teljesen elképzelhetetlen, hogy a gyártó cégek tagjai lehessenek a temetkezési vállalkozók

egyesületének. Nem lehet egy érdekszövetségben a kínálati és a keresleti oldal, hiszen a kompromisszumok álságosak. Arról nem is beszélve, hogy nem értünk egymás szakmájához. A MATEK megalakulását sokan kétkedéssel fogadták, ugyanis nem mindenki számára volt világos a cél. Az viszont egyértelmű, s nem is lehet elvárni, hogy hirtelen mindenkinek duplájára fog nőni a piaca és a nyeresége. Az egyesület egy lehetőséget kínál, ami azoknak kedvez jobban, akik versenyképes termékkel rendelkeznek. A napokban például az ausztriai Ried városában volt egy nemzetközi szakkiállítás, ahol a tagjaink – akik éltek a lehetőséggel – kitehették a bemutató reklám anyagukat az egyesület gyűjtőmappájába. Novemberben ugyanezzel a lehetőséggel élhetnek tagjaink – a világ egyik legjelentősebb kiállításán, Párizsban – akiket ezúton is arra szeretnék bátorítani, hogy megéri „megmutatni magukat”, hiszen a cégük bekerülhet az európai vérkeringésbe.

Térjünk vissza a Karsolhoz. 2006 tavaszán üzemavató napot rendeztetek a cég székhelyén. A nívós rendezvényen, a szakma az ország minden részéről képviseltette magát. Mikor kerül sor legközelebb üzemavatóra, hogy megtapasztaljuk az újabb fejlődést?

A kérdés aktuális, ugyanis épp most kerül tető alá egy újabb 600 nm-es csarnok, ami egyben azt is jelzi, hogy a Karsol továbbra is a fejlesztéseknek szenteli energiáját. Meggyőződésünk, hogy a siker titka a nagyon jó hatékonysággal előállított magas minőségű termék. Nem szabad kompromisszumokat kötni az olcsó árért, ha az a minőség romlásával együtt jár. A mai piaci valóság az, hogy mind a temetkezési vállalkozók, mind az ő fogyasztóik hajlandóak többet áldozni a jobbjért.

A 2006-os és az idei évek igazolták a beruházásaink jogsúltóságát. Tavaly 20%-os, az idén várhatóan 30%-os növe-

kedést sikerül elérnünk, ami nem rossz eredmény ahhoz képest, hogy mind az elhunytak száma, mind a koporsók temetések aránya csökkenő tendenciát mutat. Közgazdász-ként pedig külön öröm számomra, hogy a növekedéshez nem használtunk fel többlet munkaerőt, ami azt jelenti, hogy a cég termelékenysége terveink szerint növekszik. A fejlesztés a következő években sem áll meg, célunk egy robottechnikát is alkalmazó modern felületkezelő üzem létrehozása.

A textiltermékek vonatkozásában is tervezitek a fejlesztést?

Nos itt már vannak hiányosságaink. Régi bölcsesség, hogy nehéz két lovat, egy fenékkal megülni. Mi a koporsót választottuk, és ezt nem is bántuk meg. A bélésekben vannak tőlünk jobb gyártók, de ez egy normális helyzet, s egyben azt is jelenti, hogy nem kizárt a jövőben üzleti kapcsolatba kerülni olyan gyártókkal, akik versenyképesebben állítják elő a béléseket, mint mi. A Karsolnak elsősorban a koporsógyártás a profilja, s fő célja, hogy a magyarországi piac vezető pozíciójából kiindulva minél hatékonyabban legyen képes kiépíteni külföldi bázisait.

Jelentheti - e a „kitekintés” azt, hogy a jövőben a figyelem inkább a külföldi partnerek felé fordul?

Nem! A fő piac mindig a magyarországi lesz, sőt tovább szeretnénk erősíteni piaci pozíciónkat, ami nem könnyű feladat és sok fejlesztésre lesz még szükség, ugyanis tapasztalataink szerint a magyar piac nagyon igényes. A minőségi elvárások nagyok, a verseny kiélezett. Amíg például Szlovákiában, bármit ellehet adni, ha az olcsó, ez nálunk - néhány vidéktől eltekintve - nem áll. Viszont a magyar piacon meg tanulni versenyezni, nagyon jó felkészülés a külföldi piacok megnyerésére.

Milyenek az igények azokban az országokban, ahová a Karsol exportál?

Fő exportpartnereink a németek, aminek már hagyománya van a magyar gyártóknál. Meglepő, de a német piacon jóval egyszerűbb termékekre van igény, mint nálunk. Egyenes vonalak, hagyományos forma, selyemfényű egykomponensű lakk. Így az oda exportált termékeknél, természetesen az ár is alacsonyabb, hiszen könnyen elő tudják állítani a szerény technológiával rendelkező cégek is. Ezért nem annyira a nyereségért, mint stratégiai okokból szállítunk Németországba, idővel meglátjuk, hogy alakul majd az ottani piac.

Sokkal izgalmasabb lehet a Magyarországgal szomszédos országok piaca. Ezen országok piacainak megnyerésére nagyon sok energiát fordítunk az elkövetkező 5 évben, hiszen ők azok, akik azon a fejlődési úton járnak, amelyet Magyarországon tapasztalhattunk az elmúlt években. Most vannak terjedőben a hatszög alakú koporsók, igaz a béléseket még a vállalkozók maguk lövik be. Megjelent az igény a jó minőségű árura, s természetes számukra, hogy azért többet kell fizetniük. Ez az elvárás az, ami egy cégnek

meghatározhatja egy adott piaci környezetben a hosszú távú fejlesztési stratégiáját.

Milyen a jövőképek a gyártóknak, mennyire fejlődik a piac, lesznek-e újabb forradalmi változások, mint az ezredfordulón voltak?

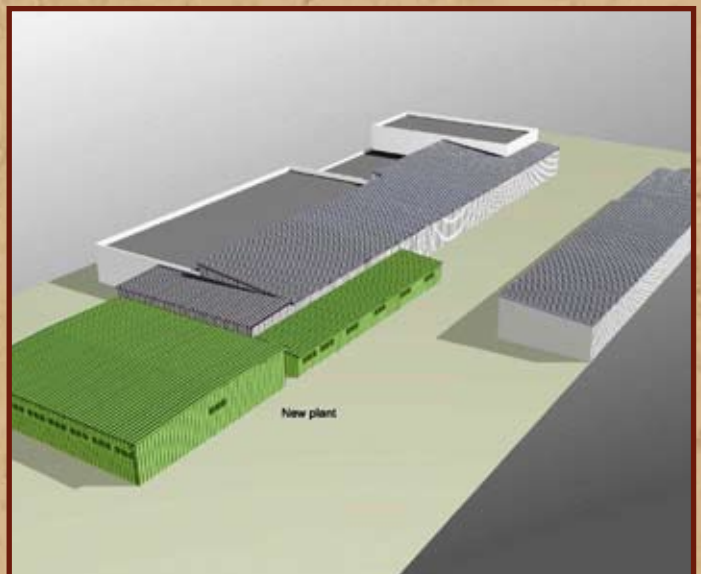
Ezt nagyon nehéz megjósolni, de azt tudni kell, hogy helyjel-közzel elértük, a világban élen járó olasz termékek színvonalát. Apró finomítások lehetnek, de az is előfordulhat, hogy a jövőben háttérbe szorulnak a díszes elemek, és a letisztult vonalak, a kevésbé fényes felületek kerülnek előtérbe. Meggyőződésem, hogy a minőségben nincs visszaút. A kellékek piacán nem számolok új szereplőkkel, kilépők viszont biztos, hogy lesznek. Több olyan cég is van ma Magyarországon, akik stratégiájukat nem helyesen építették fel az elmúlt években, és olyan irányban indultak el, ami zsákutcába vezet.

Köszönöm a beszélgetést, a múlt felidézését, a világpiacra való kitekintést, a jövőkép felvázolását és további sikereket kívánok a Karsol Kft-nek.

Sas Erzsébet

A jelenlegi gyártelep madártávlatból

2007-es fejlesztések látványterve

Komfen Kft. — Nálunk a vevő az első!

www.komfen.hu
www.komfen.eu

„Múlt és emlékezet”

DR. MOLL KÁROLY reumafőorvos A súlyfürdő feltalálója

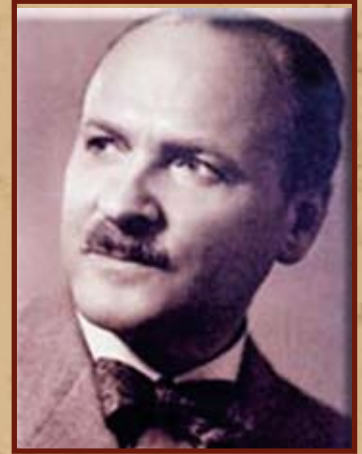
1889. szeptember 7-én született Simaságon. Ősei hugenották voltak, akik Franciaországból menekülve Németországon át, Észak-Lengyelországban telepedtek le. Közülük többen orvosok, lelkészek, építészek voltak.

A nagyapa, Hermann Moll Bécsben volt sebészorvos, Moll Károly édesapja, Moll Vilmos, intéző volt Hohenlohe herceg birtokán. A család az apa halála után Pozsonyba, majd 1908 nyarán Budapestre költözött, ahol Moll Károly beiratkozott a Királyi Magyar Tudományegyetem orvosi karára. Már hallgatóként érdekelte a sebészet, a belgyógyászat. 1913 november 15-én szerezte meg orvosi diplomáját. Az egyetem után behívták katonának. A keleti fronton, majd a Piavénál volt tábori orvos, később olasz fogságba esett. Szabadulását követően 1918 végén a budapesti egyetem belgyógyászati klinikájára került, ahol bel-, ideg-, reumaszakorvosi vizsgát tett.

1920 nyaratól évente 3 hónapot Hévízen reuma fürdőorvosként dolgozott. 1927-ben Budapesten megszervezte a MÁV Kórház természetgyógyászati és reumaosztályát. 1931-től kapcsolódott be a Balneológiai Egyesület munkájába, ahol meghatározó szerepet játszott a fürdő kultúra kialakításában. 1934-ben nyári fürdőorvosi munkája során megismerkedett dr. Hoffman Ilonával, aki később felesége lett. Házasságból 3 gyermek született. 1944-től Hévízen állandó munkakört kapott. Az 1952-ben létesült Hévízi Állami Gyógyfürdő kórházban, osztályos főorvosi, majd igazgató-helyettesi munkát végzett 1968-ig, nyugdíjazásáig. A gyógyító munka mellett rendszeresen végzett tudományos kutatómunkát. Moll Károly felismerte a hévízi tó egyedülálló balneológiai sajátosságait: a forrásból feltörő roppant nagy mennyiségű 33-35 °C-os víz és iszap kénes, radioaktív gyógyhatását a víz kémiai, hő-, mechanikai hatását a reumás betegségekre.

Sokat foglalkoztatta a gerincbántalmak gyógyítása, kísérlettel, megfigyeléssel jutott el a vízben való gerincnyújtás gondolatáig. Nevéhez fűződik a gerincnyújtás eszközének, mechanizmusának kidolgozása, a súlyfürdő feltalálása. Alkalmazásakor a beteg egy kibélelt fagyűrűben állkapcsára és tarkójára támaszkodva lóg a vízben, derekára vagy bokáira, pedig egy öv segítségével 2-20 kg-os súlyokat függesztenek.

Dr. Moll Károly főorvos sokat tett Hévíz világfürdővé válásáért. 1956-ban az egészségügy területén végzett munkájáért "Kiváló Orvos" kitüntetésben részesült. Hévíz városa 1992-ben posztumusz díszpolgári címmel tüntette ki. A kiváló reumatológus 1982. szeptember 17-én 93 éves korában hunyt el. 2004-ba Hévíz várossá nyilvánításának 12. évfordulóján a róla elnevezett téren helyezték el egész alakos szobrát. Marton László Munkácsy-díjas szobrászművész alkotását, melyet Dr. Kökény Mihály egészségügyi miniszter és Vértes Árpád polgármester közösen avatta fel. Sírja a Hévízi temetőben méltó körülmények között található. A parkszerű szépen gondozott - minden kegyeleti elvárásnak és törvényi előírásnak megfelelő - természetű méltán lehet büszke Hévíz minden lakosa. Célszerű lenne Dr. Moll Károly sírját az utódok, az utókor számára védetté nyilvánítani. Ez ugyan jelenthet plusz feladatot a város számára, de Moll Károly munkássága alapján megérdemelné ezt.

Szöveg és kép: Puskás Béla

- • - Hírek, események - • - Hírek, események- • -

Felhívás!

2007. november 8-án kerül megrendezésre a 6. Országos Kegyeleti Konferencia, a hagyományoknak megfelelően a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum Dísztermében.

A tanácskozást 9.30-kor Szili Katalin, az esemény fővédnöke nyitja meg.

A konferencia témája: A nemzeti, történeti és kegyeleti emlékhelyek.

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy az eseményre történő előzetes regisztráció esetén a résztvevőket megajándékozunk a Bizottság a konferencián bemutatásra kerülő jubileumi albumával, amely a korábbi öt konferencia előadásából válogatva mutatja be tevékenységünket.

Megújult az Ellenőrző Bizottság

Az OTEI Ellenőrző Bizottságának 2006-ban megválasztott tagja és elnöke, Pölczman Árpád az újonnan alakult Magyar Temetkezési Kellégyártók és Forgalmazók Egyesületének elnöke lett, ezért lemondott Ellenőrző Bizottsági tagságáról és elnökségéről.

Helyette a 2007. május 9-i Közgyűlés az Ellenőrző Bizottság új tagjává választotta Tóth Krisztinát, a Petralux Kft ügyvezetőjét.

A 2007. május 18-19-i Temexpón megtartotta az új összetételű Ellenőrző Bizottság első ülését, amelyen elnökké választották Boros Árpádot, a Csongrád Megyei Kegyeleti Kft ügyvezetőjét (tagok: Havass Imre és Tóth Krisztina).

Az új Ellenőrző Bizottság igyekszik aktívan segíteni az OTEI működését.

A TEMEXPO szakmai előkészítését nagyon jól felkészült kollégák végezték. Mivel e rendezvény pénzügyi forgalma sokszorosán meghaladta az OTEI szokásos ügymenetét, módszertani és erkölcsi támogatást adtunk a titkárnak a pénzügyi, bevételi oldal teljesítéséhez, kilátásba helyezve és elvégezve a tételes utóellenőrzést is. Fontosnak és sikeresnek tartjuk a TEMEXPO hitelezés és tartozás nélküli, pozitív pénzügyi zárását.

Az Alapszabály előkészítése során is megtettük jobbító javaslatainkat.

A megújult Ellenőrző Bizottság a továbbiakban is segítően és határozottan szeretne az OTEI hasznára munkálkodni.

Tóth Krisztina
Petralux Kft.
cégvezetője

Budapesten született 1959. október 23-án. Az általános és középiskolai tanulmányok után felsőfokú marketing menedzseri szakképesítést szerzett. 2001. óta az elektromos örökmécsesek sírokra történő telepítésével foglalkozó Petralux Kft. cégvezetője. Az ezt megelőző időszakban non profit szervezetnél és a banki szférában is dolgozott. Az itt szerzett tapasztalatok alapján, egyetlen női jelöltként vállalta az OTEI Pénzügyi ellenőrző Bizottsági tagságot. Beválasztást a Bizottságba megtiszteltetésnek érzi és bízik abban, hogy erősítheti az Ellenőrző Bizottság munkáját.

Kihelyezett ülés

Az OTEI elnökség október 11-12-én kihelyezett ülést tartott Kecskeméten. Az alapszabály tervezett véglegesítése után több fontos a temetkezési szakmát érintő kérdések megvitatására került sor. Másnap az elnökség tagjai a református temető újraindításának 15. évfordulója alkalmából a temető regiszter programmal ismerkedtek meg majd Tóth Imre gondnok kalauzolta a látogatókat a temető történeti kiállításon.

- • - Hírek, események - • - Hírek, események - • -

Katona sírok felújítása

Honvédség Napja alkalmából 2007.09.27-én felújított I. világháborús síremlékkövek átadására kerül sor a Kecskeméti Szentháromság temetőben.

A Történelmi Vitézi Rend Társadalmi Egyesület Bács-Kiskun Megyei Csoportja és a Magyar Nemzetőrség Bács-Kiskun Megyei Nemzetőr Szövetsége között létrejött együttműködés alapján 361 darab I. világháborús síremlékkő felújítására került sor

Az emlékköveket a Honvédség Napja alkalmából 2007. szeptember 29-én 14.00 órakor ünnepélyes keretek között adták át.

Lakópark a temető helyén

Szegeden a három és fél hektáros volt Gyevi temetőt eladja tulajdonosa, az OTP Ingatlan Zrt. egy ingatlan befektetőnek. A tervek szerint lakó- és irodaházak, kereskedelmi egységek épülnek az egykori temető helyén. Arról nincsenek híreink, hogy mi lesz az elhunytak maradványaival. Az OTP 400 lakásos lakóparkot épített volna a területe. A Deákváros lakóparkot azonban nem kezdték el építeni, mert piaci felméréseik szerint a négyzetméterenként 280 ezer forintba kerülő kulcsrakész lakásokat nem lehetett volna eladni. A temetőkről és temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény végrehajtására kiadott 145/1999. (X.1.) Korm. rendelet 20. § (1) alapján a temetőt vagy temetőrészt a terület más célú felhasználása esetén a temetési helyek, kiürítésével lehet megszüntetni.

Az elhunytak adatainak védelme

Péterfalvi Attila adatvédelmi biztos álláspontja szerint „amennyiben az elhunyt hozzátartozója, vagy törvényes örököse írásban kéri, úgy az elhunyt nevének és a nyughelyét biztosító temető adatai közzétételének nincs akadálya. Különös figyelmet kell azonban a bejelentő adatainak kezelésére fordítani, és az adatbázist név alapján történő keresésre használni a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény alapján nem szabad. Ebből az adatbázisból csak az érintett külön engedélye alapján nyújtható bárkinek bármilyen tájékoztatás.”

Megújuló budapesti temetők

A Budapesti Temetkezési Intézet Zrt. 2006-ban jelentős fejlesztésekbe kezdett, melyek célja, hogy a fővárosi sírkertek és a temetői parkok egy átfogó rekonstrukció keretén belül visszanyerjék eredeti szépségüket és kulturált környezettel fogadják a temetőbe látogatókat. A 100 milliós nagyságrendű beruházás első lépéseként tavasztól megújultak a tájékozódást segítő táblák, és fejlesztések kezdődtek a tiszta, harmonikus környezet feltételeinek megteremtéséért is. Az új útjelző táblák minőségükben és stílusukban is hasonlítanak a város utcáin elhelyezett irányjelzőkhöz. Összesen 240 darab készült belőlük. Nemcsak az eligazodás, hanem az egyes épületek megközelítése is könnyebbé válik az új beruházásoknak köszönhetően. Tizenhárom temetőben már korábban megépültek a mozgáskorlátozottakat segítő rámpák. Az idei fejlesztési terveink között szerepel a ravatalozók bejáratának átépítése a Cinkotai- és a Kispesti temetőben, de az Újköztemetőben hamarosan felépülő Az altemplomnál is hasonlóképpen alakítják ki a feljárót.

Csiksomlyói búcsú

A Dél-Dunántúli Temetkezési Egyesület kirándulást szervez a csiksomlyói búcsúra (2008 május 08-13) a temetkezési szolgáltatók és kellékgyártók részére. A programot a temetkezési újság téli számában (december) megjelentetjük. A kirándulással kapcsolatban érdeklődni lehet: Telefon: 82/528 510, 30/9864352. E.mail: temetkez@t-online.hu A szállásfoglalás miatt jelentkezni 2008 január 30. lehet.

Összeállította: Puskás Béla

Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság

Megújult a Batthyány-kripta

Befejező fázisához érkeztek a Batthyány-kripta több mint két hónapig tartó felújítási munkálatai. A kripta vizesedésére Harsányi Józsefné temetőigazgató hívta fel a Žgyelmet 2006 novemberében az 5. Kegyeleti Konferencián. A Batthyány-emlékév keretében a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság elkülönített kormányzati forrásból újjátta fel a kriptát, amely az október 6-i megemlékezések méltó helyszíne lesz.

*A 2007 folyamán felújított védett sírok
(ahol nincs külön felüntetve ott a sír a Kerepesi úti temetőben található):*

1. Iványi Grünwald Béla (festőművész, gražkus, művészpédagógus, a nagybányai, majd a kecskeméti művésztelep alapító tagja 1867-1940 sírhely: 41/1-173)
2. Beregi Oszkár (színész, rendező, a Nemzeti Színház örökös tagja 1876-1965 sírhely: 34/1-36)
3. Pataky Kálmán (opera- és oratóriuménekes, a XX. század első felének világhírű tenorja, emigrációban halt meg, 1973-ban temették haza 1896-1964 sírhely: 34/1-137)
4. Zrumeczky Dezső (építész, gražkus, építészeti író, Kós Károly mellett a „Fiatalok” építészcsoporthoz vezető alakja, az Áldás utcai iskola tervezője, részt vett az állatkerti épületek, a Wekerle-telep és az óbudai ref. parókia tervezésében, hadmérnök, az első világháborúban szerzett betegségbe halt bele 1883-1917 sírhely: 20/2-2-13)
5. Mátrai Lajos György (szobrász, művészpédagógus, a győri Kisfaludy-, a soproni Széchenyi-, a gönci Károli-, a szegedi Vásárhelyi-, a mátyásföldi Mátyás király-emlékmű, valamint a budapesti Izsó-síremlék alkotója.1850-1906 sírhely: 29/3-3-47)
6. Aigner Sándor (építész, restaurátor, műemlékvédelmi szakember; az Üllői úti Örökimádás-templom tervezője, a győri és a veszprémi székesegyház helyreállítója 1854-1912 sírhely: 18-3-23)
7. Dunaiszky Lőrinc 1784-1833 és Dunaiszky László 1822-1904 (szobrászok; számos fővárosi templomi és épületszobor, díszkút, síremlék alkotói. Dunaiszky László készítette a budavári Lendvai Márton-emlékművet sírhely: Jobb-188. sírbolt)
8. Fogarasi János alsóviszti (jogász, országos törvényszéki alelnök, hétszemélynök, kúriai bírósági elnök, író, folklorista, zeneszerző, az MTA tagja; a Czuczor–Fogarasi-féle nagyszótár társszerkesztője 1801-1878 sírhely: Jobb-216. sírbolt)
9. Szerb Antal (író, irodalomtörténész, műfordító, egyetemi magántanár, a Magyar Irodalomtudományi Társaság elnöke; munkaszolgálatosként halt meg 1901-1945 sírhely: 24-1-77)
10. Döbrentei Gábor, hűgyérsi (író, jogász, nyelvész, publicista, lapszerkesztő, műfordító, az MTA tagja és titkára; budai kerületi főbíró, a budai színtársulat egyik vezetője 1785-1851 sírhely: 17/1-1-43)
11. Szacsavay Imre, szacsvai és eszternelki (színész, író, akadémiai tanár; a Nemzeti Színház örökös tagja 1854-1939 sírhely: 41/1-1-4)
12. Szkalnitzky Antal (építész, műegyetemi tanár; az MTA tagja; az Egyetemi Könyvtár, a Főposta, több budapesti egyetemi épület és vidéki színházépület tervezője 1836-1878 sírhely: 17/1-1-46)
13. Berzeviczy Béla, berzeviczei és kakaslopnici (altábornagy, vezérkari főnök 1870-1922 sírhely: 37/1-1-33)

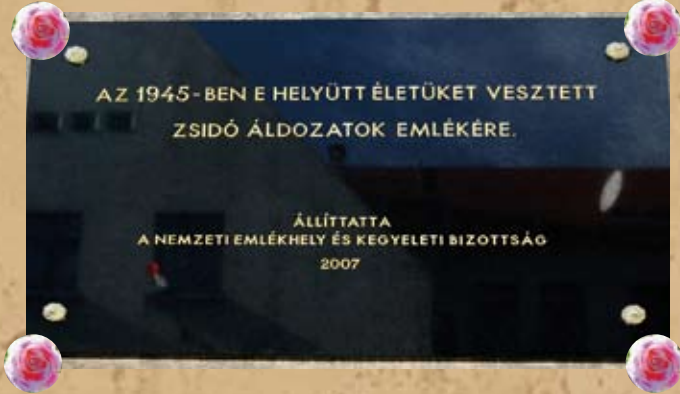
14. Jakubovich Emil (történész, nyelvész, paleográfus, levéltáros, könyvtáros, az MTA tagja; számos régi magyar nyelvemlék felfedezője 1883-1935 sírhely: 46-2-48)
15. Katona Mór dercsikai (jogtudós, akadémiai és egyetemi tanár, dékán 1845-1927 sírhely: 39-1-112)
16. Törzs Jenő (színművész, író, műfordító, a Belvárosi színház igazgatója 1887-1946 sírhely: 34-2-121)
17. Pethő Attila, gyöngyösi (színész, a Nemzeti Színház örökös tagja 1891-1942 sírhely: 49-1-47)
18. Tompa Ferenc (régész, őstörténész, muzeológus, egyetemi tanár, az MTA tagja; a tudományos ősrégészeti hazai megalapítója. Légítámasz áldozata lett 1893-1945 sírhely: 34-2-13)
19. Schmall Lajos (történész, fővárosi allevéltárnok, Budapest-kutató 1842-1920 sírhely: 9/1-2-16)
20. Dörner József (botanikus, gyógyszerész, az MTA tagja; a mikroszkóphasználat és a növényzövevényi kutatás hazai úttörője 1808-1873 sírhely: 9-4-70)
21. Szabó József szentmiklósi (geológus, mineralógus, bányamérnök, egyetemi tanár, rektor, az MTA tagja 1822-1894 sírhely: 48/1-3-35)
22. Kodály Zoltán (zeneszerző, zenepédagógus, folklorista, kamagy, népdalgyűjtő, zenetörténész, író, a zenetörténet egyik legnagyobb kóruszerzője, az összehasonlító népzene-tudomány és a hazai népzeneoktatás egyik megalapítója, zenekritikus, akadémiai és főiskolai tanár, a Zeneakadémia igazgatója, az MTA Néptudományi, Zenetudományi, illetve Nyelvművelő Bizottságának elnöke, valamint Népzenei Kutatócsoportjának igazgatója, a Nemzetközi Népzenei Tanács elnöke, a Nemzetközi Zenepédagógiai Társulat díszelnöke, a Kisfaludy Társaság és több külföldi tudományos akadémia tagja, az MTA tagja és elnöke 1882-1967 sírhely: Farkasréti temető, Akadémiai körönd-1/7/18)
23. Felsőkubini Koroda Pál (költő, író, publicista, történész 1858-1933) és Felsőkubini Koroda Miklós (író, publicista, a Köztársaság segédszerkesztője, antológiaszerkesztő 1909-1978 sírhely: Fiumei úti temető 47/1-1-22).
24. Gobbi Alajos (italiai származású hegedűművész, kamagy, zeneszerző, zenepédagógus, a Nemzeti Zenede tanára, kamagya és igazgatója, a Nemzeti Színház zenekarának első hegedűse 1844-1932 sírhely: 47-1-105).
25. Ballagi Mór (Bloch Mór, nyelvész, író, akadémiai tanár, protestáns teológus, szótáríró, publicista, közmondásgyűjtő, matematikus, 1848-as honvéd százados, 1849-ben a hadügyminisztérium elnöki osztályának titkára, az MTA tagja 1815-1891 sírhely: 34/1-1-10).
26. Dálnoki Miklós Béla (vezérkari tiszt, katonai attasé, dandár-, majd hadtestparancsnok, a kormányzó főhadsegéde és katonai irodájának vezetője, hadsereparancsnok, vezérezredes, az Ideiglenes Nemzeti Kormány vezetőjeként a felszabadult Magyarország első miniszterelnöke 1890-1948 sírhely: 24/1-1-72).
27. Patkó Károly (festőművész, gražkus 1893-1941 sírhely: Farkasréti temető 6/6-1-20).

Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság

Emléktábla az embertelenség áldozatainak

1945 januárjának közepén a városmajori Bíró Dániel Ortodox Zsidó Kórházban szörnyű vérengzést hajtottak végre fegyveres nyilas csapatok. A kórház zsidó személyzetét és a betegeket lemészárolták, majd az épületet felgyújtották és porig égették. Az egykori kórház területén ma lakóházak állnak és csak kevesen tudnak az elkövetett borzalmakról.

2007. szeptember 10. óta fekete gránittábla emlékeztet a Városmajor utca 64. sz. ház falán a több mint száz áldozatra. Ahogy az avatóünnepség szónokai, Pokorni Zoltán, a Hegyvidék polgármestere, Zoltai Gusztáv, a Budapesti Zsidó Hitközség ügyvezető igazgatója és Boross Péter, a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság elnöke is kiemelték: a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság régi adósságot törlesztett az emléktábla állításával.

Az avatási ünnepség végén mécseseket és köveket helyeztek el a tábla alatt a több mint száz résztvevő, köztük Lomnici Zoltán, a Legfelsőbb Bíróság elnöke, Sólyom László köztársasági elnök képviseletében Makk László dandártábornok, Gyurcsány Ferenc miniszterelnök nevében Dénes Andrásné főtanácsos, Kovács Árpád ÁSZ-elnök, Deutsch Zsuzsa, a mai zsidó kórház igazgatója, a pártok, egyházak és társadalmi szervezetek képviselői.

Méltón őrizzük emléküket

Huszonhét, a Nemzeti Sírkertbe tartozó sírt újított fel, állított helyre, vagy korábbi jeltelen sírokra emelt síremléket a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság (NEKB) a nyár folyamán. Az előző számban beszámoltunk azokról a sírfelújításokról, amelyek az oktatási és kulturális miniszter különkeretéből származó pénzforrások segítségével valósultak meg. Huszonegy további sír a Magyar Köztársaság Nemzeti Emlékezet Programja keretében (1127/2003. (XII.17.) Kormányhatározat) újult meg. A felújított sírok között van – az emlékévre tekintettel – Kodály Zoltán síremléke, emellett például Dálnoki Miklós Béla, Ballagi Mór, Szerb Antal, Szkalnitzky Antal, Zrumeckzy Dezső, Beregi Oszkár és Iványi Grünwald Béla sírja is.

Síremlék Iványi Grünwald Bélának

A Somogy megyei Som községben 140 éve született Iványi Grünwald Béla halálának évfordulójára a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság új síremléket állíttatott. A festőművész új síremlékének koszorúzással egybekötött avatási ünnepségére 2007. szeptember 24-én 14.30-kor a Fiumei úti temetőben (41/1-1-73) került sor. Köszöntőt Gedai István, a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság elnökhelyettese, emlékbeszédet Lenkey Tibor, Som község polgármestere mondott.

Szöveg: Papp Gábor, Fotó: Kapusy-Deák

6000 Kecskemét,
Platán utca 57.

www.temetokert.hu
info@temetokert.hu

Temetőkertészek és Fenntartók Egyesülete

Kegyelet, emlékezés a természet szépségével

1. rész

„Ahogyan halottainkat
tiszteljük,
úgy viselkedünk az élőkkel is.”

(Lenau, magyarországi
származású német költő)

*A természetközeli sírbeültetés és hosszútávú sírgondozás
adaptálása a hazai temetőkben németországi példákából kiindulva*

Kegyelet, emlékezés... ezek a dolgok szorosan hozzánk tartoznak. Ha eleinte nem is találkozunk velük, előbb vagy utóbb az élet mégis szoros kapcsolatot alakít ki köztünk.

„Az első út alkalmából a fekete ravatal mellől még fel sem ocsúdunk, a feketén kívül még semmit sem látunk magunk körül. De mikor rádöbbenünk később, hogy valaki hiányzik a környezetünkől, és ez a valaki a temetőben van, akkor támad fel az igazi kapcsolat köztünk és a temető között. A kötődés csak erősödhet, mert valamit mégis tenni kell a sírral, legalább évenként néhányszor kijárni, és ez a szokás már lerázhatatlan” (SELÉNDY, 1972).

„Minden társadalom alapvető feladata, hogy az elhunytak részére méltó temetkezési helyről gondoskodjon. A temető nemcsak a sírok összessége, hanem közösségi hely is. Kapcsolat élők és holtak között. A szaporodó sírok, a temetők a település történetének egy-egy fejezetét alkotják. Az élők kötelessége, hogy ezek a fejezetek emberhez méltó tartalommal legyenek kitöltve” (PUSKÁS, 2002)

„Nekünk kertészeknek törekednünk kell arra, hogy egy-egy sír egyéniséget tükrözzön vissza, de ne legyen természetellenes vagy giccsesen hivalkodó. Igaz az is, „hogy a sírok stílusa legtöbbször nem az elhunyt, hanem az élők, a gondozók egyéniségét, igyekezetét fejezik ki” (SELÉNDY, 1972).

A természetközeli sírbeültetés és hosszú távú sírgondozás (Dauergrabpflege) több mint 50 éves múltra tekint vissza Németországban. Ez egy jellegzetes területe a park- és kertépítésnek. A temetőkertészetek egyfajta speciális szolgáltatásnyújtását foglalja magába, ami kifejezetten a sírok hosszú távú, szakszerű gondozására terjed ki. Azon sírhelyekre elsősorban, amik a koporsós és urnás elföldelés után sírparcellaként jönnek létre a temetőkben. Ez a szolgáltatásforma egy szerződéssel lép életbe a temetőkertészet és az ügyfél között. A szerződés Németországban legalább öt évre szól és maximum a sír rendelkezési jogának végéig tarthat. A hosszú távú sírgondozás tehát nem sorolható be az egyszeri sírgondozás kategóriába. Így különbséget kell tenni, hogy a hosszú távú sírgondozás más kategóriájú szolgáltatásnyújtás, mint az éves sírgondozás. (Sajnos Magyarországon ezt a sírgondozást még nem ismerik, csupán a néhány-alkalmankénti sírpolást.)

Néhány példával a különbség jól érthető:

Természetközeli sírgondozás:	Éves sírgondozás:
<i>Egyszeri kiadás (fizetés) több évre A pénzösszeg megállapítása fix, maradandó</i>	<i>Évenkénti kiadás (fizetés) évről-évre A pénzösszeg évenkénti változtatása lehetséges</i>
<i>A temetőkertészek automatikusan figyelemmel kísérik a temetés utáni események lefolyását, s azonnal rendelkezésre állnak az érdeklődők számára</i>	<i>Egy szolgáltató iroda segítségével igénybevételével az érdeklődőnek magának kell kiválasztania egy kertészetet, amely foglalkozik sírgondozással</i>
<i>Központi, rendszeres ellenőrzése folyik a szolgáltatásnyújtás minőségének</i>	<i>A temetőkertész maga ellenőrzi a saját szolgáltatásának minőségét</i>
<i>Akár a jövőre kitekintő előregondoskodás céljából is megköthető</i>	<i>Csak azonnali, konkrét szolgáltatásnyújtás igénybevételére van lehetőség</i>

természetközeli sírbeültetés, a hosszútávú sírgondozás és az éves sírgondozás összehasonlító elemzése

Példák a természetközeli sírbeültetésekről:

A természetközeli sírbeültetés és a hosszú távú sírgondozás szerződésében tulajdonképpen egy hosszú lista van feltüntetve azon szolgáltatások felsorolásával, amit a temetőkertészet kínál az ügyfelei számára. Ez temetőkertészetenként eltérhet, de a leggyakrabban az alábbiakat tartalmazzák:

- a sírok kertészeti létesítése és konstrukciója,
- rendszeres gondozása a síroknak:
 - a sírhely tisztántartása különböző szennyeződésektől (lombok, ágak, gyomok...),
 - a sírok növényekkel való beültetése,
 - ezek rendszeres tápanyag utánpótlása,
 - öntözése,
 - karbantartása,
- évszakváltáskor az aktuális szezonnövények kicserélése, beültetése, tavaszi, nyári és őszi virágokkal akár egyéni ízlés szerint is
- a sír téli díszítése örökzöld és tartós tűzött dekorációval,
- sírdíszítés Minden szentek napján, Halottak napján vagy egyéni személyes emléknappokon (koszorúkkal, tűzött sírdíszsel, beültetett virágtálakkal, virágcsokokkal)
- felújítása a kertészeti létesítménynek az esetleges káresemények után,
- vagy ezek megegyezés szerinti tetszőleges kombinálása.

A Temetőkertészek Szakmai Szervezete (die Berufsorganisationen der Friedhofsgärtner) garantálja, hogy a síron végzett minden munkatípus a szerződésben foglaltak szerint kivitelezésre kerül. (Folytatás a következő számban.)

Lőrincz Erika, kertészmérnök

**„Mert igenis tartozunk a múltnak.
Belőlük vagyunk és általuk lettünk. Tisztelnünk kellene ezt.”**

E & P

Minőség és választék

KECSKEMÉT

Az E&P Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. széleskörű hazai és külföldi termékekkel áll a megrendelői rendelkezésére. A koporsók mellett a kiegészítő kellékek maradéktalanul kielégítik a kegyeleti elvárásokat és hozzájárulnak a temetkezési szolgáltatás színvonalas és biztonságos végrehajtásához.

Kecskemét, Mária Krt. 24. • Telefon/fax: 06-76/328-869

„Az aradi vértanúkra emlékezünk”

„A Krisztus jobbján - ama tizenhárom!”

Minden évben a Nemzeti Gyásznapon a magyar nemzet tagjai kegyelettel emlékeznek az 1849 október 6-án kivégzett tizenhárom Aradi Vértanúra.

A tábornokok a világosi fegyverletétel után kerültek orosz fogságba, akik – noha ígéretet tettek az ellenkezőjére – foglyaikat némi habozás után átadták az osztrákoknak.

Felix Schwarzenberg miniszterelnök utasítására, Ferenc József jóváhagyásával hadbírószág elé állították, majd halálra ítélték és kivégezték a 13 magyar

hőst. A hadbírószágot Karl Ernst törzshadbíró vezette. Az ítéleteket Julius Jakob Haynauhoz mint Magyarország teljhatalmú kormányzójához kellett felvinni megerősítésre és aláíratásra. Valamennyi tábornokot kötélt általi halálra ítélték, annak ellenére, hogy például Dessewffynek szabad elvonulást ígértek a fegyverletétele előtt. Dessewffy, Kiss Ernő, Lázár Vilmos és Schweidel József ítéletét Haynau

terelnököt. Kivégzése helyén áll ma a Batthyányi-örökmécses. Előzőleg azonban már augusztus 22-én felakasztották Ormai Norbert ezredet, majd október 25-én agyonlőtték Kazinczy Lajos ezredet (őt emlegetik néha a 14. aradi vértanúként). Lenkey János tábornokot azért nem végezték ki, mert a börtönben megtébolyodott; ő néhány hónappal később az aradi kazamatában halt meg.

„kegyelemből” golyó általi halálra változtatta. A 13-ak ítéletét október 6-án – szándékosan a bécsi forradalom és Theodor Baillet von Latour császári hadügyminiszter meggyilkolásának első évfordulóján – hajtották végre, ami ezért a forradalom és szabadságharc vérbefojtásának gyászünnepé.

Ugyanezen a napon végezték ki Pesten az Újépületben gróf Batthyány Lajos volt minisz-

Juhász Gyula

Arad

Arad, örök magyar gyász szép arája,
Feléd suhan ma sóhajunk, feléd,
Ki élsz sötétben és némán az árva
Maros mentén, mely zúg ma gyászzenét.
A kincses Erdély öléből ered le,
És erre tart e bánatos folyó,
Mely morajában sír Erdély keserve,
Mint tárogatón zengő bújdósó.
Arad! Köszönt a csonka Magyarország,
S tört lobogóját lengeti neked,
Mely fátyolos, mint ez októberest.
De még lobog, és égi kezek óvják,
Selymére örök, győztes glóriát von
A Krisztus jobbján - ama tizenhárom!

Nevük ma is fényesen ragyog a magyar nemzet történetének lapjain.

- Aulich Lajos tábornok (1792-1849)
- Damjanich János tábornok (1804-1849)
- Dessewffy Arisztid tábornok (1802-1849)
- Kiss Ernő altábornagy (1800-1849)
- Knezić Károly tábornok (1808-1849)
- Láhner György tábornok (1795-1849)
- Lázár Vilmos ezredes (1815-1849)
- Leiningen-Westerburg Károly gróf tábornok (1819-1849)
- Nagysándor József tábornok (1804-1849)
- Poeltenberg Ernő tábornok (1813-1849)
- Schweidel József tábornok (1796-1849)
- Török Ignác
- Vécsey Károly gróf (1807-1849)

Sas-Puskás

JÁGER URNA

Magyarország hamvasztási
kellékeket gyártó társasága

jagerf@monornet.hu
www.jagerurna.hu
mobil: 30/250-1874
tel/fax: 29/311-372

FairNando

Minőségi koporsók
forgalmazása

Tel: 30/ 627 3312
Novák Nándor
www.fair-nando.hu

"Egy életen át tanulunk tőle de sajnos már nélküle"

Polcz Alaine-re, egy "halhatatlan" emberre emlékeziünk

Életének 85. évében elhunyt Polcz Alaine pszichológus, író. Kolozsváron született 1922. október 7-én. 1949-ben végzett az ELTE pszichológia szakán. Ebben az évben kötött házasságot a szekszárdi születésű Mészöly Miklós íróval, akinek halála után a városnak ajándékozta a Kossuth-díjas hagyatékának egy részét. Az általa létrehozott alapítvány évente adja át a Mészöly Miklós-díjat.

Polcz Alaine nevéhez fűződik a gyógyíthatatlan betegek testi és lelki szenvedéseinek enyhítését, a humánus kezelést, az emberi méltóság megőrzését kitűző Magyar Hospice Mozgalom megalapítása, amelynek elnöke is volt.

Ez irányú munkásságáért 2001-ben kitüntették a Köztársasági Érdemrend Középkeresztjével. Írói tevékenységéért is több elismerésben is részesült. "Asszony a fronton" című dokumentum regényét 1991-ben az Év könyve díjjal jutalmazták. 1992-ben Déry Tibor-díjat kapott. Férje, Mészöly Miklós szülővárosában, Szekszárdon az Önkormányzat közgyűlését egy szál gyertya égött Polcz Alaine fényképe mellett. A közgyűlés tagjai egy perces néma felállással tisztelegtek emléke előtt.

Azt hittük, azt szerettük volna, ha Ő sosem megy el. Itt marad velünk, tanít bennünket, élni, halni, gyászolni, fájdalmat enyhíteni, a szereteteink hiányával megbirkózni, a megváltoztathatatlanba belenyugodni. S mégis elment. Mert Ő sem volt halhatatlan. Ami utána maradt az viszont örök. A gondolatai a tettei melyekkel sok – sok ember fájdalmát enyhítette, rengeteg embernek erőt adott és utat mutatott, a betegség a gyász perceiben.

Nehéz és tartalmas életét megosztotta velünk, élőlőzoban és könyveiben, melyeket tapasztalatai és bölcsessége szőtt át, s hihetetlen empátiája, szeretetre méltó egyénisége, amely példaértékű volt. Sosem lehet túlozni, ha Őt dicsérjük, mert egy igazi mai hős volt. Méltó párja Mészöly Miklós írónak, élharcosa a Magyar Hospis létrehozásának, működésének. Az elmúlásról és annak feldolgozásáról írt könyvei, tanulmányai ma már mindenki számára olyan „tananyag”, amelyet egy életen át tanulunk és tanulunk, általa, tőle, sajnos már nem vele.

Különleges, egyedi személyiségét volt szerencsém személyesen megismerni, többszöri találkozásunk, interjú készítése alkalmával. Akárcsak azokban a napokban, amikor a Szekszárdi Szüreti Fesztiválra hazalátogató férjét Mészöly Miklóst elkísérte, vagy saját könyveivel és előadásaival ajándékozott meg ben-

nünket, Szekszárdiakat. Felejthetetlen élmény és nagy boldogság volt számomra, ha kettesben maradhattunk, s apró ajándéktárgyakat cseréltünk. Sosem felejttem el, hogy akár egy kisgyermeknek csillant fel a szeme, amikor huncutul megkérdezte, „s én most mit adjak neked?”

Drága Alaine! A legtöbbet adtad nekünk, akik ismerhettünk, akik könyveidet olvashattuk, akik előadásaidat hallgathattuk. Nekünk adtad a vigaszhoz vezető kulcsot, amely a legnagyobb ajándék egy embernek, aki szereteteit vesztette el, aki gyógyíthatatlan betegséggel küzdött, aki félt az elmúlástól.

Megtanítottad a gyász stációit, Te mindenre tudtad a választ, Te mindenkit meg tudtál vigasztalni, Te megjártad a mennyországot és a poklot, ezért minden szavad hiteles volt, s gyógyító erejű.

Betegséged alatt kívántuk Neked, hogy az a sok szeretet, amit adtál egész életedben, egy egységes erővé váljék, s enyhítse fájdalmadat. Tartalmas életed sok embernek mutatott példát, s gondolataidat nemcsak könyveid, tanulmányaid őrzik, de szívünkben is örökké élni fogsz.

Küldetésed volt ezen a világon, amit a legjobb tudásod szerint, nagy akarattal, mérhetetlen munkabírással s páratlan szorgalommal végeztél el.

Nyugodj békében!

Sas Erzsébet

"Kegyeltsértés"

Temetők sírrongálása, sírgyalázások

Az elmúlt években sajnos egyre többször szerepeltek a különböző médiákban az emlékmű, sír és temető rongálásokról, sírfeltörésekről szóló hírek. Az Igazságügyi Minisztérium kimutatása szerint évente átlagosan több száz temetőrongálás történik Magyarországon. Azaz több száz temetőt rongálnak meg.

Csak néhány példa a sír és temetőrongálásról: Budaórs, Cibakháza, Jászárokszállás, Mátészalka, Olaszliszka, Pécs, Szatymaz, Szeged, Törökszentmiklós, Juta, Győr-Ménfőcsanak stb. Zsidó temetőket rongáltak meg Budapesten, Nagyatádon, Szigetváron, Gyomaendrődön stb.

Katonai és forradalmi emlékműveket rongáltak meg Budapesten, Kaposváron, Szegeden stb. Szovjet emlékműveket rongáltak meg Budapesten, Nagybajomban, Székesfehérváron stb. Ravatalozókat rongáltak meg Kaposváron, Nagyatádon, Alsószentiván, stb.

Politikai hovatartozástól függetlenül nagy felháborodást váltott ki Kádár János sírjának feltörése, Antal József síremlékének megromlása. Különösen nagy visszhangot váltott ki Hofi Géza síremlékének meggyalázása.

Az évszázadok során kialakult szokásokat a civilizált társadalmak törvényekben, szabályokban rögzítették. Olyan mindenki számára kötelező szabályok kerültek rögzítésre, amelyek a mindennapi együttélésünket szabályozzák. Az írott szabályaink mellett

nagyon fontosak az íratlan - a társadalmi együttélés mindennapjait meghatározó - szokások. Ezek betartása valamennyiünk érdeke. Aki ezt nem tudja elfogadni, annak nincs helye társadalmunkban.

Különösen fontosak a kegyeleti tevékenység területén kialakult szokások. Egy társadalom, ezen belül az egyes települések erkölcsi tartását mutatja, hogy az ott élők miként gondoskodnak az elhunytakról, az elődökről. Egy temető képe visszatükrözi az ott élő emberek kegyeleti szokásait, erkölcsi tartását. Mégis mi az oka az egyre szaporodó, minden jóézésű embert felháborító kegyelet-sértéseknek?

Politikai indulatokat fedezhetünk fel a különböző emlékművek rongálása során. Faji, vallási, etnikai indulatokra utal a felekezeti és zsidó temetők rongálása. Megélhetési bűnözések a rongálások egy része: különböző fém kegyeleti tárgyak eltulajdonítása. Egyenlőre sehová nem sorolható a Kádár sír feltörése. Mindezek mellett a sírgyalázások döntő többségét gyerekek, fiatal felnőttek követik el heccből, a környezetük megbotránkoztatása céljából. Vagyis a baj társadalmi eredetű. Elsősorban mi felnőttek vagyunk a hibásak, mert gyerekeinkkel nem tanítottuk meg azokat a szokásokat, amelyek számunkra is fontosak.

A probléma akkor kezdődik, amikor féltve gyerekeink hamvas lelkét nem visszük el a hozzátartozók, a szomszédok temetésére, amikor halottak napján nem visszük magunkkal szeretteink sírjához. Természetesen ezt a folyamatot erősítette az elmúlt évtizedek gyökérnélkülisége, a panel korszak.

Ma már azt is tudjuk, hogy hit nélkül élni lehet, de az egészséges értékrend kialakulásához olyan iránytű kell, amely az ember mindennapi cselekedetei során kapaszkodót jelent. A szülőknél és a pedagógusoknak kell többet tenni azért, hogy a jövő társadalmának erkölcsi tartása megfelelő legyen, hogy elődeink és majdan a mi tiszteletünk természetes legyen utódaink számára.

Szöveg és fotó: Puskás Béla

"Műemlék temetők"

Örökkévalóság parkja

Gyugy, 320 lélekszámú apró zsáktelepülés Balatonboglártól 10 km-re délre fekszik. Keleti határában az erdőkkel borított dombokon gyakori a dió, valószínű ez a település névadója is, mivel a diót honfoglaló elődeink gyugynak hívták. Gyugy avarkori temetkezési hely volt, amit a pár éve talált avar kori sírok is bizonyítanak, a régészeti feltárás ma is zajlik. A község nevezetes templomos hely volt, amelyre a ma már tréfásnak tartott mondás a "gyugyi búcsú" is utal. Jelentős műemlék a településen a régi gazdasági épületekkel, parkkal övezett, 1865-ben klasszicista stílusban épült Kacskovics-kastély, melyet egy német család vásárolt meg, ezenkívül a román stílusú Árpád-kori templom. A mai templom falaiból a régészek feltárták és helyreállították a román kori szentély ablakait, eredeti bejáratát. Ez a Balaton közeli település egy kis "gyöngyszem", amely vonzza a magyar és külföldi látogatókat egyaránt.

A kis település az utóbbi éveiben látványos és gyors megújuláson ment át. A "Legyen szebb a mi falunk" megyei pályázaton díjat kaptak, és folyamatosan szépítik községüket a "Virágos Magyarországért" országos mozgalom jegyében. Az utcákon, a köztereken lévő

virágos parkok, a hangulatos madáretetők látványa csalogatja a szép környezetet kedvelőket. Számunkra igazán különleges a község temetője, amelynek az ÖRÖKKÉVALÓSÁG PARKJA nevet adták.

A pályázati pénzből, önerőből és lelkesedésből épített temetőre büszke lehetne bármelyik magyarországi település. A temető építészeti kialakítása igazolja a névadást. A bejáratától jobbra és balra álló faragott fa oszlopok várják a temetőbe látogatókat, amelyen a következő feliratok állnak:

"Ha vihar kél fejem felett, oltalmam legyen szelid szíved."

"Jézus szíve szeretlek én, segíts át az élet tengerén."

"Műemlék temetők"

Örökkévalóság parkja

Különleges az urnák elhelyezésére szolgáló fal is. Minden egyes urnafülke egyedi művészeti alkotás.

A polgármester, Jelenka György, "amatőr költő" látogatókat köszöntő Intelem című verse a bejáratnál balra egy márványtáblára van felvésvé:

Élet kapujának
Küszöbét átlépve
Ismeretlen világ
Tárult elénkbe.

Világmindenségnek
Részecskéi lettünk
Magasztos eréllyel
Lélekkel születünk.

Elmével vezérelt
Tenni akarásunk
Tette lehetővé
Emberré válásunk.

Szabad akaratral
Bármít megtehetünk
Gyarló ember lévén
Többször bűnbe esünk.

Földi életünkről
Számot kell majd adni
Mert azon a kapun
Ismét át kell jutni.

Gyngy, 2006

A polgármester véleménye szerint településüknek egyetlen esélye van: a falu szépítés, amelyet a különböző pályázatokon eséllyel induló civil szervezet koordinál. „Legyen szebb a mi falunk!”, melynek 117 tagja van. Ennek a kis településnek már harmadik cikluson keresztül egy nagyon lelkes, egy nyelvet beszélő képviselőtestülete van. A falu polgármestere és képviselői nagyon sokat adnak arra, hogy a településük fejlődjön, szép, virágos és tiszta legyen. Falu építő, szépítő törekvéseikkel sikerült a község lakosságát rábreszteni arra, hogy milyen jó érzés gondozott, szép környezetben élni.

Szöveg és kép: Puskás Béla

Halottak napján

Emlékezzünk

Eltelt egy újabb év, amely, mint mindegyik meghozta az évfordulóit, a maga örömeit, bánatait.

November 1-e egy olyan nap, amelyen egy pillanatra megállunk, egy kicsit félretesszük a mindennapi gondjainkat és emlékezzünk.

Emlékezzünk azokra az emberekre, akik már nincsenek velünk! Szeretteink, szüleink, nagyszüleink, testvérek, barátok, ismerősök. Olyan emberek, akiknek köszönhetünk valamit, az életünket, szeretetet, jó szót, boldog pillanatokat.

Ezen a napon talán nyugodtabbak és érzékenyebbek vagyunk. Próbáljuk levetkőzni a rohanó világunkban felvett álcát, gondolataink a múltat vetítik képzeletünkben.

Azt a múltat, amikor velük együtt lehettünk, a napjaikban részt vettünk szerepeltünk. Ez a nap róluk szól! Ezt a napot mindenki tiszteletben tartja, mert mindenkinek van kire emlékezni.

Ez a nap egy kicsit összehoz minden embert, szétszakadt családokat, távol élő rokonokat és esetleg az egymástól valamiért különvált embereket.

Ezen a napon, ha az évben máskor nem is, elmegyünk a temetőkerthebe, hogy egy szál virággal, egy mécses, vagy egy gyertya lángjával kegyeletünket újra lerójuk és megemlékezzünk az ott nyugvókról. Megköszönjük azt a sok mindent, amit ő tudott az életével adni számunkra.

Emlékezzünk! Minden szál virággal, gyertyalánggal egy-egy könnycseppet küldünk az élettől. Felidézünk élethelyzeteket, mondásokat, véleményeiket és szinte egyszerre sírunk és nevetünk.

A bennünket körülvevő csöndben megelevenedik a múlt és benne olyan emlékek bukkannak fel, amit a szívényünk mélyén megőrzi róluk. Róluk, akiket nagyon szerettünk! De ha kilépünk ebből a napból és abból a furcsa érzelmes nyugodtságból, akkor egy másik világ nyílik meg számunkra!

Akiknek még vannak szeretteik, azok szorítsák meg kezüket, öleljék át őket szorosán és suttogják a fülükbe, hogy

Sas Erzsébet

Te várj rám!

Édesapám halálának 30. évfordulójára

Álmomban, új zöld öltönyödben ott állsz a lépcső alján
Kezedben a nem dohányzók mesterkélt mozdulatával,
Izzik a cigaretta hamu, arcodon kaján mosoly,
Vársz, hogy hozzád jöjjelek le a lépcsőn, ünneplő ruhában,
Gyengéd büszkeség villan meg szemedben, kihúszod magad,
Pillantásaid szerettem, mert szó nélkül simogattak,
Ahogy ma is teszed bárhol vagy, s vagyok, hallom szavad,
Velem sírsz, velem örülsz, s dühöngsz, ha bárkik bántanak,
Múlnak az évek, évtizedek, Te vagy, Te nem változol,
Már öregebb vagyok, mint amikor örökre itt hagytál,
Nem gondoltad, nem gondoltam, hogy majd ennyire hiányzol,
Azóta már értem a végső búcsúra miért vágytál,
Bennem élsz tovább, érzem még kezed buzó lendületét,
Hangod harsányságát, melyet tovább viszek, mint egy zászlót,
Telefonon keresztül is nyertél, bármi volt is a tét,
Ezt teszem én is, bár néha nehéz mondani csak valót,
Más ez a világ, azóta fel sem ismerni a csalót,
Igazság, tisztesség, becsület, amiben mindig hittél,
Elmerült a borban, melyet mákonyként, gyógyszerként szedtél,
Hatvan felé, hazafelé, Te csak ötvenötöt éltél,
Tudom, van még dolgom e földön, s érzem, szükség van rám,
Élek, félek, egyre kevésbé tudom befogni a szám,
Mondom, amit Te mondtál, csak szeretném, ha mind értenék,
Értük aggódom, a lelketlen, eltorzult emberekért,
Érted is teszem, hogy a haláloed ne legyen hiába,
Az igazságot mondjam, s ne kiáltssam azt a pusztába,
Érzem óvó szereteted, pedig már rég elporladtál,
Igyekszem a célt elérni, remélni, s mit rám hagytál,
Szépen élni, értelmesen, okosan, hüven és tisztán,
Megbirkózom ezzel, van erőm, bízz bennem, s Te várj rám.

„oly sokat jelentesz nekem az életeddel”. Szeressék őket és amennyi időt ad az élet, találjanak boldogságot bennük!

A család és az otthon melegét vigyázzák, hisz az élet rövid és hogy mit ad, vagy hoz a számunkra, az sokszor rajtunk is múlik. Vigyázzák, őrizték a tegnapi becsületét, de éljenek a holnapnak, a holnap reményének.

Szegedi Zoltán
polgári szónok

Mantex

www.mantex.hu
mantex@mantex.hu

Az új termékcsaládunk: Opál urnák

 KARSOL

Új amerikai koporsók: Lincoln és Manhattan
2007 év végéig rendkívüli bevezető árak